

Архивски број: 08-168/11
18. 08. 2024 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-168/1 од 30.1.2025 година поднесена од
со адреса на живеење на _____ во _____ против _____,
и _____, за сторено вознемирување врз основа на пол, род и
бременост во областа на работата и работните односи, Комисијата за спречување и заштита
од дискриминација врз основа член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од
дискриминација („Службен весник на Република Северна Македонија”, бр. 258/2020) на ден
20.6.2025 година го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА ВОЗНЕМИРУВАЊЕ од страна на _____ и _____
врз _____ врз основа на пол, род и бременост во областа на работата и
работните односи.

Образложение

На ден 30.1.2025 година по електронски пат на е-поштата на Комисијата за спречување и
заштита од дискриминација (понатаму „Комисијата“) беше доставена претставка заведена
под архивски број 08-168/1 од страна на _____ против _____
и _____, врз основа на пол, род и бременост во областа на работата и
работните односи.

Подносителката на претставката наведува дека во периодот од јули 2024 година до денот на
поднесувањето на претставката именуваните како вработени во _____

при Министерството за _____
копипувано со своите постапки и однесување кон неа предизвикале вознемирување врз
основа на пол и род. Во таа насока, наведено е дека подносителката е прва жена која е
назначена на работното место _____ во _____

Дополнително, таа наведува дека е бремена и дека во
олиска иднина ќе користела породилно отсуство. Подносителката наведува дека сето тоа
директно влијаело врз неа и била принудена да користи боледување поради ризична
бременост. Таа наведува дека за време на боледувањето кое го користела од 30.9.2024 до
13.11.2024 година, именуваните во повеќе наврати ширеле лаги и невиности, и поднесувале
претставки и проблемски информации од 4.11.2024 година до Кабинетот на министерот и
Кабинетот на заменик-министерот за наведен дискриминаторски однос на подносителката
врз основа на верско уверување. Подносителката потенцира дека сите работници во рамките
на Одделот ги уживале истите права и притоа наведува дека двајца од именуваните биле

а. Во продолжение, наведено е дека за време на гореспоменатото
боледување кое го користела подносителката, _____ за одреден работен процес,
во нејзино отсуство, користел погрдни, несоодветни, понижувачки и навредувачки зборови
за што постоело и службен материјал, а можело да посведочат и други работници. Во таа
смисла, подносителката наведува дека таа веќе 14 години работи во Министерството и во
нејзиното досегашно работење против неа не била водена ниту една дисциплинска постапка,
додека за некој од именуваните биле водени повеќе дисциплински постапки. Понатаму, таа
наведува дека секогаш била оценувана со високи оценки од претпоставените. Во текот на
нејзиното работење не се соочила со родова дискриминација освен во овој случај. На крајот

од претставката, подносителката наведува дека за сите нејзини тврдења постоеле службени материјали во рамки на

Од причина што во претставката не беа јасно објаснети фактите и околностите врз основа на кои се темели, поточно не беа опишани конкретните ситуации во кои подносителката смета дека била изложена на нееднаков третман, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација согласно член 24 став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, на ден 6.2.2025 година до подносителката испрати Барање за доуредување на претставката со бр. 08-168/2.

На ден 17.2.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставено Доуредување на претставката од страна на подносителката, со бр. 08-168/3.

Подносителката наведува дека именуваните во повеќе наврати со нивните постапки ја вознемирувале, притоа нарушувајќи го нејзиното достоинство и авторитет. Таа наведува дека дискриминација се однесува на тоа што е жена, што е бремена и има 35 години. Таа тврди дека вознемирувањето имало за цел повреда на нејзиното ментално и физичко здравје, компромитирање на нејзината професионална иднина, напуштање на работното место, како и влошување на нејзината здравствена состојба. За време на боледување од 30.9.2024 година до 13.11.2024 година, поради дијагноза крварење во рана бременост, именуваните ги поттикнувале и вршеле влијание на работниците од да не го почитуваат редот и работните процедури, од причина што не можело жена да дава наредби да води процеси, а уште помалку жена која била бремена. Во таа насока, таа тврди дека именуваните велеле дека не може жена да го води , дека на жена местото ѝ било дома, употребувале погрдни зборови како: „глупава жена“, „недорасната жена“, „неписмена жена“, „неспособна“, „Како може жена да води и слично. Во сите навреди го користеле зборот „жена“. Понатаму, наведено е дека именуваните ги поттикнувале другите вработени да поднесуваат „проблемски информации“ кои немале никаков основ, туку целта била да повреди нејзиниот авторитет, углед, достоинство и интегритет. Освен во нејзино отсуство, дискриминаторски и вознемирувачки настани имало и во нејзино присуство. На ден 14.11.2024 година, на барање на и , подносителката одржала состанок со нив. Притоа, таа наведува дека цело време со неа разговарале со заканувачки и понижувачки тон, кажувајќи дека на жена како неа не ѝ било местото таму, не можело жена да дава наредби на мажи, не можело млада жена да води клучен и во рамки на Министерството и дека ќе ги искористат своите познаници и пријатели на високи позиции за да влијаат на нејзиното разрешување од работното место. За состанокот била изготвена и службена белешка.

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација согласно член 24 став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, на ден 21.2.2025 година испрати Известување за произнесување по наводите од претставката до вработените во Министерството за

На ден 11.3.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставено Произнесување по наводите од претставката од страна на , и , заведено под архивски број 08-168/7.

Наведено е дека именуваните секогаш се труделе да ги извршуваат своите задачи со професионализам интегритет и почитување на правата на сите вработени. Ниту една нивна постапка или однесување не била насочена кон вознемирување на работното место, а особено не врз основа на пол, род, возраст или друга дискриминаторска основа. Во продолжение, наведено е дека тие биле изложени на вознемирување од страна на подносителката. Во таа

насока, наведено е дека наводите од претставката ја потврдувале нејзината контрола врз нивната работа, истите не биле точни и имале за цел да го нарушат нивниот углед и професионален интегритет. Тие тврдат дека претставката имала за цел да изврши притисок и да се избегнат натамошни законски постапки преземени од нивна страна. Во таа насока, наведено е дека од нивна страна до Министерството за _____ ило поднесено Барање за заштита од вознемирување на работното место со бр. 08-133313 од 25.11.2024 година. Наведено е дека иако имале поднесено проблемски информации до кабинетот на министерот и заменик-министерот, како и со поднесување на претставки до (_____

при _____ и Барање за заштита од вознемирување на работното место, иницирана постапка за заштита од вознемирување на работното место, подносителката продолжувала со игнорирање, изолирање и вознемирување. Во таа смисла, наведено е дека подносителката им се заканувала дека ќе им поднесе кривична пријава, дисциплинска, материјална и друга одговорност, преместување на друго работно место и слично. Во продолжение, наведено е дека вработените во _____ имаат обврска да ги извршуваат своите задачи со највисок степен на одговорност, професионалност и интегритет. Непочитувањето на прописите и кодексите за однесување претставувало основа за преземање соодветни дисциплински постапки, и во тој случај доколку подносителката сметала дека имало прекршување и непочитување на истите, требало да преземе мерки против нив.

Наведено е дека во јули 2024 година била именувана подносителката за _____) на (_____ . По нејзиното именување, започнала сериозна промена во распределбата на работните задачи и обврски во рамките на министерството, што имало директен негативен ефект врз _____ од албанска националност. Тие наведуваат дека уште во првите недели започнале да се соочуваат со дискриминација поради етничка припадност. Понатаму, наведено е дека до јуни 2024 година подносителката била назначена со решение за извршување на работни задачи во _____ при _____ како _____ . Наведено е дека во тој период нејзината работа била оценувана со највисоки оценки токму од _____

Дополнително на ова, наведено е дека по доставените претставки до (_____ при _____ , истиот требало да спроведува _____ пречекорување на _____ врз основа на етничка припадност, а не да само да биде препратена до раководителот на _____ односно до подносителката. Тие сметаат дека тоа претставува форма на директна дискриминација.

Во продолжение на произнесувањето, наведено е дека тие како работници во Министерството за _____ се воделе од принципите на професионализам и етика. Ги отфрлаат наводите од претставката и тврдат дека никогаш не употребувале понижувачки зборови или акти на агресија. Понатаму, наведуваат дека секогаш се однесувале со почит, особено имајќи предвид фактот дека подносителката била бремена. Наведено е дека подносителката ја унапредила _____ , со која претходно делела канцеларија, во _____ . Сметаат дека тоа сугерира потенцијална пристрасност и фрлало сенка врз веродостојноста на изнесените обвинувања.

Тие сметаат дека постоела непријатна и непрофесионална атмосфера создадена како резултат на дискриминација од страна на подносителката поради етничка припадност. Наведено е дека додека нивни колеги од други етнички групи непречено ги извршувале своите задачи и имале пристап до оперативни акции, нив им бил ограничен ангажманот во с _____ . Понатаму, наведено е дека претставници од македонската националност _____

продолжувале да бидат привилегирани за прекувремена работа, додека нив им било ускратено истото. Тврдат дека биле исклучено од службени патувања, работилници, обуки за кои претходно биле номинирани. Наведено е дека бил исклучен од службено патување во Франција, иако претходно бил номиниран од страна на Министерството. Во таа насока, наведени се повеќе настани за кои тие сметаат дека се дискриминирани: не добиле одговор на нивните барања за стручно усовршување и надградба на вештини, и неоправдано добил со бр. 23.6-88647/1 од 20.8.2024 година за преместување на друга позиција, три дена пред реализацијата на важна активност бил исклучен од истата, им бил оневозможен пристапот до службени бази на податоци, барањата за одобрување на потребен софтвер за персоналните компјутери биле игнорирани или одбивани без соодветно образложение, подносителката одбивала да одржува работни состаноци со нив и така натаму.

На крајот од претставката, наведено е дека бил извршен внатрешен инспекциски надзор од страна на Државниот инспекторат за труд, при што не било утврдено вознемирување од страна на подносителката врз именуваните.

Во прилог на произнесувањето беше доставена следната документација:

1. Барање за заштита од вознемирување на работното место со бр. 133313 од 25.11.2024 година
2. Известување од при со бр. 23.6-532/1
3. Барања за користење на слободни денови поради реализирани прекувремена работни часови
4. Барање за одобрување инсталација на софтвер на персонални компјутери
5. Наредба за распоредување бр. 23.6-88647/1 од 20.8.2024 година
6. Известување в.в. со предлог за распоредување бр. 23.6-605/2 од 29.1.2025 година
7. Службени белешки
8. Известување по претставка бр. 09-111 од 21.2.2025 година од Државен инспекторат за труд

На ден 11.6.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставено Дополнување на претставката од страна на , со бр. 08-168/8.

Беза приложени службени белешки и изјави од вработени во министерството. Имено, во службената белешка од страна на подносителката, со бр. 23.5.1/965 од 19.11.2024 година е забележано дека со висок тон посочил дека цел месец се обидува да закаже состанок со подносителката, на што таа му одговорила дека користела боледување. Именуваните на тоа одговорил дека баш поради тоа што користела боледување поради бременост, не може жена да биде раководител на . Понатаму, во изјавите од вработените во министерството е наведено дека , и упатувале навреди и обвинувања кон подносителката поврзани со нејзиниот пол, род и возраст. Наведено е дека тие во неколку наврати изјавувале дека за нив единствен валиден раководител бил заменик-министерот, и тие одговарале само пред него, а не пред жена. Потенцирано е дека истите не учествувале во заеднички активности во насока на градење на тимска колегијалност од причина што не сакале да слушаат наредби од жена. Во приложената службена белешка со бр. 23.5.-1/834 од 3.10.2024 година се забележани навреди како „неписмена“, „глупава“, „селанка од Ресен“ кон подносителката од страна на .

Ценејќи ги наводите во претставката и произнесувањето по истата, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација во конкретниот случај утврди дека е сторено вознемирување врз основа на пол, род и бременост во областа на работата и работните

односи од страна на

и

врз

Вознемирувањето е дефинирано во член 10 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација:

„Вознемирувањето претставува несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика“.

Со член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација „се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло, национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.“

Од анализата на наводите во претставката, произнесувањето на другата страна и приложените докази - меѓу кои службени белешки и изјави од сведоци, произлегува дека постои континуирано однесување од страна на

кое било понижувачко, омаловажувачко и навредливо и кое резултирало со нарушување на достоинството, интегритетот и работната позиција на подносителката.

Во таа смисла, таа била изложена на коментари и изрази од типот „глупава жена“, „недорасната“, „неписмена жена“, „не ѝ е местото тука“, „како може жена да води“, а нејзината бременост дополнително била употребувана како аргумент против нејзината способност да ја извршува функцијата. Оттука, се забележува и континуирана употреба на зборот „жена“ со негативна конотација. Таквите изрази и постапки не се само понижувачки, туку се и индикативни за родови стереотипи и дискриминаторски ставови. Во конкретниот случај, не се работи за изолиран инцидент, туку за низа последователни постапки и изрази насочени кон поткопување на авторитетот и легитимитетот на подносителката како жена и како бремено лице.

Комисијата го зема предвид и фактот дека подносителката е прва жена назначена на раководна позиција во наведениот што во контекстот на однесувањето на именуваните, дополнително ја зацврстува основата за утврдување на родово базирано вознемирување. Сето наведено претставува форма на дискриминаторско вознемирување насочено кон поткопување на професионалниот и личен интегритет на подносителката, со јасна дискриминаторска основа - нејзиниот пол, род и состојба на бременост.

Врз основа на наведеното, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот на мислењето.

Согласно член 27 став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, по утврдената дискриминација, за цел отстранување на повредите на правото, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација ја донесе следната:

ПРЕПОРАКА

1. Се препорачува _____ и _____ во иднина да се воздржуваат од какви било постапки, изјави или однесување кои може да претставуваат или да водат кон вознемирување врз основа на пол, род и бременост, вклучително и изрази со понижувачка, навредлива или омаловажувачка содржина.

Доколку _____ и _____ не постапат согласно оваа препорака, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно своите надлежности од член 27 став 4 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, ќе поднесе барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежен суд за прекршоци.

Доставено до:

